# Piiriüleste skeemide alane teabevahetus (DAC6)

Maksualase teabevahetuse seaduse (MTVS) muudatused on avaldatud **Riigi Teatajas 21.12.2019**.

Muudatustega võeti üle **Euroopa nõukogu direktiivist (EL) 2018/822** tulenevad muudatused seoses kohustusliku automaatse teabevahetusega maksustamise valdkonnas aruantavate piiriüleste skeemide puhul.

MTVSi täiendati uue **peatükiga $2^3$ „Piiriüleste skeemide alane automaatne teabevahetus Euroopa Liidus"**, mis sisaldab kahtteist uut paragrahvi:

**§ $20^8$ „Piiriülene skeem"**
**§ $20^9$ „Aruandekohustusega skeem"**
**§ $20^{10}$ „Teabeandja"**
**§ $20^{11}$ „Asjaomane maksukohustuslane"**
**§ $20^{12}$ „Seotud isikud"**
**§ $20^{13}$ „Teabeandja kohustused"**
**§ $20^{14}$ „Teabeandja kohustuste üleminek"**
**§ $20^{15}$ „Teabeandja aruande esitamise riik"**
**§ $20^{16}$ „Teabeandjate paljusus"**
**§ $20^{17}$ „Asjaomase maksukohustuslase aruandekohustus"**
**§ $20^{18}$ „Asjaomase maksukohustuslase aruande esitamise riik"**
**§ $20^{19}$ „Asjaomaste maksukohustuslaste paljusus"**

## Muudatused rahvusvahelises maksualases teabevahetuses

Euroopa Liidus ning Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsioonis (OECD) on poliitiliseks prioriteediks seatud võitlus maksustamise vältimise ja maksudest kõrvalehoidumise vastu. Halduskoostöö direktiive on vastu võetud juba seitse, mis on kõik olnud kantud sarnasest eesmärgist vähendada agressiivset maksuplaneerimist ning suurendada riikide maksusüsteemide läbipaistvust.

Otseste maksude valdkonnas on viimastel aastatel teabevahetuse alast koostööd tõhustatud järgmiste meetmetega:

1. erinevate tululiikide osas teabe automaatne vahetamine Euroopa Liidus, mis rakendus 2015. aastast **[1]**;
2. finantskontode alane teabevahetus, mis rakendus 2016. aastast **[2]**;
3. maksuhalduri siduvate eelotsuste alane teabevahetus, mis rakendus 2017. aastast **[3]**;
4. suurkontsernide riikidepõhise aruandluse alane teabevahetus, mis rakendus 2017. aastast **[4]**;

5. maksuhaldurile riigisisese juurdepääsu andmine tegelike kasusaajate määramisega seotud andmetele, mis rakendus 2018. aastast **[5]**;
6. maksuskeemide alane teabevahetus Euroopa Liidus, mis rakendus 2020. aastast **[6]**;
7. platvormidel teenitud tulude alane teabevahetus Euroopa Liidus, mis rakendus 2023. aastast **[7]**.

Maksuskeemide alase teabevahetuse olulisust on Euroopa Komisjon **[8]** põhjendanud sellega, et liikmesriikidel on üha raskem kaitsta oma riigi maksubaasi, kuna maksuplaneerimise struktuurid muutuvad üha keerukamaks ning kasutavad ära kapitali ja isikute suurenenud liikuvust siseturul. Üldiselt koosnevad need kahjulikud struktuurid skeemidest, mis hõlmavad erinevaid jurisdiktsioone ning millega liigutatakse maksustatav tulu soodsamasse maksukeskkonda või vähendatakse üldist maksukoormust. Agressiivne maksuplaneerimine võimaldab ära kasutada äriühingute maksustamise süsteemide vahelisi ebakõlasid, lõigata kasu maksude soodusrežiimidest või tõlgendada seaduseid viisil, mis ei olnud seadusandja poolt ette nähtud. Maksude agressiivse planeerimise tulemusena väheneb sageli oluliselt liikmesriikide maksutulu, mis takistab neil majanduskasvu soodustava maksupoliitika kohaldamist. Euroopa Parlament on maksuplaneerimisega seoses kutsunud üles võtma tugevamaid meetmeid vahendajate suhtes, kes aitavad kaasa maksudest kõrvalehoidumise skeemide levikule **[9]**.

Samaväärselt kahjulikud on skeemid, millega tekitatakse võimalus vältida finantskontode alast teabevahetust ning peidetakse rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduses määratletud tegelikke kasusaajaid. Kõige kulutõhusamaks hindas Euroopa Komisjon teabevahetuse automaatse vormi, kus teave kogutakse ühtsesse Euroopa Komisjoni peetavasse keskregistrisse, mis võimaldab tööprotsesse olulisel määral automatiseerida ning vähendada kulukat käsitööd teabe töötlemisel. Euroopa Komisjoni keskregistrit kasutatakse täna ka maksuhalduri siduvate eelotsuste ja siirdehinna eelkokkulepete alase teabe koondamisel.

## Piiriüleste skeemide alane automaatne teabevahetus

Piiriüleste skeemide alane automaatne teabevahetus seab maksunõustajatele ja maksumaksjatele kohustuse teavitada maksuhaldurit piiriülestest maksuplaneerimise skeemidest. Piiriüleste skeemide alane automaatne teabevahetus on Eestis kehtestatud **otsestele maksudele**, mis tähendab, et käibemaksu, tollimaksu, aktsiiside, sotsiaalkindlustusmaksete, lõivude ja (teenus)tasude skeemide osas teavitamise kohustust ei ole.

Loetelu aruandekohustusega skeemi kohta esitatavate andmete koosseisust on leitav **rahandusministri määruse nr 16 lisast 16** (PDF).

**[1]** **Halduskoostöö direktiivi põhitekst**

**[2]** **Halduskoostöö direktiivi 2014. aasta muudatus**

**[3]** **Halduskoostöö direktiivi 2015. aasta muudatus**

**[4]** **Halduskoostöö direktiivi esimene 2016. aasta muudatus**

**[5]** **Halduskoostöö direktiivi teine 2016. aasta muudatus**

**[6]** **Halduskoostöö direktiivi 2018. aasta muudatus**

**[7]** **Halduskoostöö direktiivi 2021. aasta muudatus**

**[8]** **Komisjoni selgitused on leitavad direktiivi ettepaneku põhjuste ja eesmärkide osas**

**[9]** **Lisateave Euroopa Parlamendi maksutöörühma kohta.** „Panama paberite“ jmt skandaalide valguses on Euroopa Parlament tellinud erinevaid uuringuid probleemi olemuse avamiseks ja lahenduste pakkumiseks, vt lähemalt **https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/602030/IPOL_STU(2017)602030_EN.pdf** (PDF) ja **https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/602029/IPOL_STU(2017)602029_EN.pdf** (PDF).

Viimati uuendatud 08.01.2025